

Ertebøllekulturen

Det historiske overblik side 16-18

Her er ideer til, hvordan kanonpunktet Ertebøllekulturen kan integreres i et tema.

Besøg stenaldercenteret

Har man mulighed for det, er det oplagt at besøge Stenaldercentret Ertebølle, Gl. Møllevej 8, Ertebølle 9640 Farsø. <http://www.stenaldercenter.dk/>

Tema: Naturgrundlaget og os

Som det fremgår side 16-18 i *Det historiske overblik* voksede presset på naturgrundlaget i slutningen af Ertebølletiden. Det resulterede i kamp om ressourcerne og "tvang" befolkningen til at gå over til landbrug. Klassen arbejder med Ertebølletiden ud fra denne vinkel. Eleverne formulerer teser eller problemstillinger om samspil mellem samfund og naturgrundlag. De danner udgangspunkt for arbejdet med andre eksempler på, at presset på naturgrundlaget er blevet så stort, at det skaber problemer for samfundet. Resultatet kan være katastrofer, eller at menneskene vælger andre måder at bruge naturen på.

Temaet kan gennemføres i samarbejde med relevante naturfag og samfundsfag

Eksempler:

- Landbrugskrise omkring 1300
- Økologisk krise (skovrydning) 1500-1700-tallet
- Overgang til industrisamfund
- Nutidens globale økologiske krise (der kan perspektiveres til kanonpunktet Energikrisen 1973)

Materialer

Bøger:

Brinckmann, Henning og Poulsen, Jens Aage: *Maden magten og danskerne*, Gyldendal 1997

Grynberg, Stine: *Bondekost og herskabsmad – madens danmarkshistorie 1850-1920*, Alinea 2004

Kjærsgaard, Edith: *Det daglige brød – til bords i historien*, Foreningen Norden 1999

Madsen, Peter: *Økologi og historie – introduktion og tekster*, Systime 1997

Poulsen, Jens Aage: *Gang i hjulene, eller? – om konflikter mellem vækst og miljø*, Gyldendal 1997

Rønn, Thomas Meloni: *Oldtiden fra Ertebølle til Augustus*, Geografforlaget 2006

Vestergaard, Poul: *Jægerstenalderen – baggrundsstof og forslag til samtaler diskussioner og aktiviteter*, Munksgaard 1981

Film/video/dvd:

Europas fødsel, DR 1995 (Om Europas voksende afhængighed af fossile brændstoffer i det 20. århundrede)

Stenalder Centret – et arbejdende museum, UpperCut 2003 (Stenalder Centret i Ertebølle)

Links:

En boplads i jægerstenalderen, Lejre Forsøgscenter:

<https://www.duda.dk/download/pdf/en-boplads-i-jaegerstenalderen.pdf>

Emneark til jægerstenalderen, Langelands Museum:

<http://docplayer.dk/25113077-Emneark-til-jaegerstenalderen-langelands-museum-jens-winthersvej-12-rudkoebing.html>